

Datum
2017-08-29

Diariernr
2017-5168

Ert datum
2017-06-02

Er referens
Ju2017/05008/L4

Avdelningen för utveckling av samhällsskydd
Enheten för säker hantering av farliga ämnen
Rolf Weinander
010-2405361
rolf.weinander@msb.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Promemorian En amnesti för explosiva varor

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ställer sig positiv till en amnesti för explosiva varor. Det är dock viktigt att Polismyndigheten vidtar nödvändiga åtgärder så att säkerheten kan tillgodoses i samband med omhändertagande, förvaring och destruktion av en förväntat ökad tillströmning av explosiva varor.

Amnestin föreslås ge ansvarsfrihet endast för brott mot tillståndsplikten för hantering, överföring och import av explosiva varor i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). För att uppnå en mer heltäckande ansvarsfrihet behöver amnestin gälla även brott mot övriga krav i LBE och bör därför omfatta både 28 §, 29 § och 29a § LBE.

Allmänna synpunkter

MSB ställer sig positiv till att en tidsbegränsad amnesti för explosiva varor genomförs. Amnestin kan medföra att mängden olagliga explosiva varor minskar vilket bidrar till ökad trygghet och säkerhet i samhället.

En amnesti för explosiva varor kräver dock fler åtgärder för omhändertagande, transport, förvaring och destruktion jämfört med en amnesti för vapen. Till skillnad från vapen som kan betraktas som ofarliga efter omhändertagande och inläsning i polisens förråd, är explosiva varor som hanterats olagligt ofta farliga även när de omhändertagits. All hantering av explosiva varor innebär risker. En explosiv vara som omhändertagits från en olaglig förvaring bör betraktas som farligare att hantera eftersom det ofta är osäkert vad den innehåller och vad den utsatts för i form av människors hantering och miljöpåverkan. Det är därför viktigt att Polismyndigheten vidtar nödvändiga åtgärder för att på ett säkert sätt kunna omhänderta, transportera, förvara och destruera en förväntat ökad mängd explosiva varor av mycket varierande slag.

Datum
2017-08-29

Diariernr
2017-5168

Omhändertagandet av de explosiva varorna föreslås ske efter överenskommelse med polisen på platsen där varorna finns och avsikten är att inte ägaren själv ska lämna in dem. Trots detta bör det finnas beredskap för att spontaninlämning av explosiva varor kan komma att ske. Den som vill överlämna explosiva varor har rätt att vara anonym enligt lagförslagets 2 §. Bestämmelsen till trots är det sannolikt att det finns individer som har explosiva varor i sin ägo som de önskar bli av med men utan att tala med polisen, än mindre få besök av polisen för att omhänderta varorna. Då uppstår risken att några väljer att själva transportera de explosiva varorna till närmaste polisstation och anonymt lämna dem där utanför.

Ansvarsfriheten bör omfatta hela LBE

Ansvarsfriheten föreslås omfatta endast brott mot tillståndsplikten för hantering, överföring och import av explosiva varor i 16 § LBE. Enligt lagförslagets 1 § ska ansvar enligt 29 § eller 29 a § LBE inte utdömas. Det innebär att endast brott mot tillståndskravet i 16 § LBE beviljas ansvarsfrihet och ansvar kan utdömas för brott mot alla andra krav i LBE.

Vid en olaglig hantering, överföring eller import av explosiva varor, kan, förutom brott mot 16 § LBE, även brott mot hanteringsreglerna i 6-15 §§ LBE i hög grad misstänkas. För brott mot 6-15 §§ LBE kan ansvar i form av böter eller upp till ett års fängelse dömas ut enligt 28 § LBE. I författningskommentarer till lagförslagets 1 § anges att Polismyndigheten kan utreda andra eventuella brott som har samband med den omhändertagna egendomen. Detta innebär att den som valt att frivilligt överlåta sina explosiva varor till polisen ändå löper risk att ställas till svars för brott mot 6 – 15 §§ LBE. Ansvarsfriheten bör därför omfatta även 28 § LBE.

I detta ärende har chefsjuristen Key Hedström beslutat. Rolf Weinander har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Cecilia Nyström och biträdande enhetschefen Magnus Nygren deltagit.

Key Hedström

Rolf Weinander